

1813 Dør i barselseng

På slutten av 1700-tallet sitter Torstein Person Kleivberg som eier av Kleivberg gård på Skatval. Hans bestefar var innflytter fra Verdal. Han bygslet først, men sønnen – far til vår Torstein kjøpte gården i 1765 for 200 rdlr. Torstein hadde ei datter som het Brit. Hun ble gift med Ola Person Mera. Kanskje hadde Torstein kun ett barn, da gården glir over i hendene på en nevø, Arnt Arntson Tiller, i 1813. Den konklusjonen kan jeg trekke ut i fra følgende: Da Torstein giftet bort sin datter Brit, til Ola Mera, følte nok Torstein at fremtiden var sikret. Han hadde gjort sin plikt her i livet. Slekta gikk videre. Brit venter barn. Hun gledet seg til å bli mor - Torstein gledet seg til å bli bestefar – livet smilte til alle på Kleivberg det året. Men så slår skjebnen til. Brit dør i barsel – trolig ungen med. Innen året var ute dør også hennes mann. Han drukner på Strindfjorden.

Året er 1859 og på Nordre Bjørgan i Lånke tripper en av døtrene nervøst rundt. Det nærmer seg ikke bare bryllup, men også tiden for å føde. Det er Beret, født 9.november 1832 som skal gifte seg ved St.Hans-tider. Hun er forlovet med Halvor Knutsen Husby som skal overta en av de store Husbygårdene, og sammen venter de sitt første barn. Fremtiden så meget lys ut for unge Beret. Men Beret skal ikke få oppleve å stå brud. Hun dør før bryllupet på selve St.Hans-kvelden. Fire dager før hun døde, fødte hun en sønn. Han dør samme dag som mora, og blir gravlagt sammen med henne. Dette var et hardt slag for Halvor Knutsen Husby. Det går hele 34 år før han gifter seg på nytt 6.juli 1893 med den 26 år yngre Ingeborganna Sivertsdatter Julset.

En av de mest kjente personligheter Lånkebygda har fostret, er Iver Olsen Jullum, født 28.september i 1827. Han satt en årrekke i herredsstyre, i formannskapet og var varaordfører, samt kommunekasserer. Hans sønn, Olaf - ble ordfører i Lånke i 1924, og ble gift hele tre ganger. For Iver Olsen Jullum skulle ikke livet vedvare uten tap og smerte. Den 7.juli 1859 gifter Ivar seg med Ellen Andersdatter Bjørgum, født i juli 1834. De ”måtte vel” gifte seg, terminen nærmet seg raskt. Det som skulle bli en glede og velsignelse for den nye familien, skulle ende i tragedie før familien riktig fikk etablert seg. Den 14.august, knapt 5 uker etter bryllupet - gir Ellen liv til lille Edvard. Men så skjer det. Ellen dør i barsel, og lille Edvard dør samme dag. De to ble lagt i fellesgrav. Ivar Jullum gifter seg på nytt i 1863 og får 6 barn, hvorav to dør som spedbarn.

I november 1832 er det forventinger i våningshuset på Lauvås i Skatval herred. Gudlaug, kona på gården skulle nedkomme. Husbonden, Bård Torsteinson Lauvås trippet nervøst rundt i huset - som mannfolk bruker å gjøre, mens Gudlaug forsøkte å roe han ned. Ekteparet hadde bygslet til seg Lauvås av den mektige Erik Must. Denne Mustfamilien eide flere gårder og kirker i Trøndelag, og den dag i dag ser vi familiens gravkammer 30 meter innenfor porten til Værneskirka – et hvitt lite spissformet hus.

Gudlaug kom fra Korstad i Hegra, og det nygifte paret ønsket så inderlig å skape seg et livsgrunnlag på Lauvås. Nå ventet de deres livsforsikring, spenningen var stor – og alle forberedelser vart gjort. Men fødselen kom ikke skikkelig i gang. Timene gikk, trolig også døgn. Gudlaug ble liggende i barselseng uten å bli forløst. Redselen avløste usikkerheten. Til

slutt skjønnte de at Gudlaug måtte ha hjelp, og tjenestegutten ble sendt av sted helt til Verdal hvor nærmeste lege var. Nå var det verken bil, E6 eller sommerføre – og en tur-retur Verdal med hest ville så absolutt ta sin tid.

De hadde ikke noe valg. Tjenestegutten la optimistisk av sted. På den tiden var det en del ulv i området. Etter en stund støtte gutten på en ulveflokk – som trolig hadde fått teften av hesten. Hesten ble skremt, og en hest som er skremt av ulv kan ingen styre. Hesten snudde hjem igjen. Vanligvis tar det lang tid å roe ned en hest som er skremt av ulv. Trolig hadde de også kun den ene hesten. Så før de kom seg av sted igjen på ny doktorferd, var Gudlaug død.